

**PLA DE MESURES ANTIFRAU DE
L'AJUNTAMENT DE PETRA, EN L'ÀMBIT
D'EXECUCIÓ DELS FONS DEL MECANISME DE
RECUPERACIÓ I RESILIÈNCIA (NEXT
GENERATION EU), AL MARC DEL PLA DE
RECUPERACIÓ, TRANSFORMACIÓ I
RESILIÈNCIA.**

Contingut

1. INTRODUCCIÓ	3
2. OBJECTE I ÀMBIT D'APLICACIÓ	4
3. DEFINICIÓ DE CONTINGUTS FUNCIONALS EN RELACIÓ AMB LES MESURES DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I CORRECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERÈS, EL FRAU I LA CORRUPCIÓ	5
4. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA	6
5. PROCEDIMENT PER AL TRACTAMENT DEL POSSIBLE CONFLICTE D'INTERÈS (ANNEX 2).	6
6. MESURES ANTIFRAU EN TORN ALS QUATRE ELEMENTS CLAU DEL DENOMINAT «CICLE ANTIFRAU»: PREVENCIÓ , DETECCIÓ, CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ.	7
6.1. Prevenió.	7
6.2. Detecció.	9
6.3. Correcció.	10
6.4. Persecució.	10
7. SEGUIMENT I CONTROL PERIÒDIC DEL PLA	10
ANNEX 1. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL CONTRA EL FRAU.	12
ANNEX 2. PROCEDIMENT PER AL TRACTAMENT DEL POSSIBLE CONFLICTE D'INTERESSOS.	14
ANNEX 3. CODI DE CONDUCTA DELS EMPLEATS PÚBLICS.	18
ANNEX 4. INDICADORS DE FRAU («BANDERES VERMELLES»).	21

1. INTRODUCCIÓ

El Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer de 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) — element principal de l'Instrument Europeu de Recuperació (Next Generation EU) — , estableix que els recursos que preveu s'han de distribuir a través dels plans de recuperació i resiliència que presentin els estats membres. Espanya va aprovar el seu Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència (PRTR) per Acord del Consell de Ministres de 27 d'abril de 2021, el qual, una vegada avaluat per la Comissió Europea, va ser aprovat pel Consell Europeu en data 13 de juliol de 2021 .

El Reglament (UE) 2021/241 esmentat estableix que l'aplicació del Mecanisme s'ha d'efectuar d'acord amb el principi de bona gestió financera, incloses la prevenció i la persecució efectives del frau, en particular el frau fiscal, l'evasió fiscal, la corrupció i conflictes d'interessos.

L'article 22, sobre protecció dels interessos financers de la Unió, disposa que en executar el Mecanisme, els Estats membres, en la seva condició de beneficiaris o prestataris de fons en el marc del Mecanisme, adoptaran totes les mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió i per vetllar perquè la utilització dels fons en relació amb les mesures finançades pel Mecanisme s'ajusti al dret aplicable de la Unió i nacional, en particular quant a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos. A aquest efecte, els Estats membres han de establir un sistema de control intern eficaç i eficient i han de recuperar els imports abonats erròniament o utilitzats de manera incorrecta.

El reforçament de mecanismes per a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès és un dels principis de gestió específics del PRTR que estableix l'Ordre HFP 1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del PRTR.

Per tal de donar compliment a les obligacions que l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241 imposa als estats en relació amb la protecció dels interessos financers de la Unió com a beneficiaris dels fons del MRR, l'article 6 de la Ordre abans esmentada estableix que tota entitat decisora o executora que participi en l'execució de les mesures del PRTR haurà de disposar d'un «Pla de mesures antifrau» que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació respectiu, els fons corresponents es han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, quant a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos. Aquest mateix precepte estableix com a actuacions obligatòries: l'avaluació del risc de frau, l'emplenament de les declaracions d'absència de conflicte d'interès (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès.

Tots els participants en l'execució del PRTR hauran d'atenir-se estrictament a allò que en relació amb aquesta matèria estableix la normativa espanyola i europea i els pronunciaments que pel que fa a la protecció dels interessos financers de la Unió hagin realitzat o puguin realitzar les institucions de la Unió Europea.

2. OBJECTE I ÀMBIT D'APLICACIÓ

Aquest Pla de Mesures Antifrau s'elabora en compliment del que disposen l'article 22 del Reglament (UE) 2021/241 i l'article 6 de l'Ordre HFP 1030/2021.

El seu objecte és concretar les mesures de control del risc de frau, en l'àmbit de l'execució dels fons del MRR per part de l'Ajuntament de Petra, tenint en compte que les competències en matèria de frau, exclusivament administratives, que té atribuïdes, a cap cas no inclouen competències de recerca.

Aquest sistema està recolzat en quatre grans àrees per contemplar els diferents aspectes de la lluita contra el frau i la corrupció: prevenció, detecció, correcció i persecució. També es preveu el procediment que cal seguir per al tractament dels possibles conflictes d'interès.

Les mesures d'aquest Pla Antifrau s'aplicaran a totes les persones/departaments d'aquesta Entitat Local implicats en la gestió de diners públics i, en concret, a tots aquells que tinguin algun tipus de relació amb el disseny, la gestió, l'elaboració o l'execució dels diners projectes que comptin amb finançament del PRTR.

Aquest Pla de Mesures Antifrau és un document viu que podrà ser actualitzat i completat en funció dels resultats de la seva aplicació, i d'acord amb les novetats que puguin sorgir a la normativa, instruccions, recomanacions o models provinents de la Comissió Europea o de la Administració General de l'Estat sobre aquesta matèria, especialment en el marc de la gestió i l'execució dels fons Next Generation EU.

3. DEFINICIÓ DE CONTINGUTS FUNCIONALS EN RELACIÓ AMB LES MESURES DE PREVENCIÓ, DETECCIÓ I CORRECCIÓ DEL CONFLICTE D'INTERÈS, EL FRAU I LA CORRUPCIÓ

Les funcions que s'han de desenvolupar en el marc d'aquest Pla, seguint l'esquema que proposa l'article 6.5 de l'Ordre HFP 1030/2021, són les següents:

- Estructurar les mesures antifrau de manera proporcionada i al voltant dels quatre elements clau de l'anomenat "cicle antifrau": prevenció, detecció, correcció i persecució.
- Preveure la realització d'una avaluació del risc, impacte i probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució del PRTR i la revisió periòdica, biennal o anual segons el risc de frau i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.
- Definir mesures preventives adequades i proporcionades, ajustades a les situacions concretes, per reduir el risc residual de frau a un nivell acceptable.
- Preveure l'existència de mesures de detecció ajustades als senyals d'alerta i definir el procediment per aplicar-les efectivament.
- Definir les mesures correctives pertinents quan es detecta un cas sospitós de frau, amb mecanismes clars de comunicació dels indicis de frau.
- Establir processos adequats per al seguiment dels casos sospitosos de frau i la corresponent recuperació dels Fons de la UE gastats fraudulentament.

- Definir procediments de seguiment per revisar els processos, procediments i controls relacionats amb el frau efectiu o potencial, que es transmeten a la revisió corresponent de l'avaluació del risc de frau.
- Específicament, definir procediments relatius a la prevenció i correcció de situacions de conflictes d'interès d'acord amb allò establert als apartats 1 i 2 de l'article 61 del Reglament Financer de la UE. En particular, caldrà establir com a obligatòria la subscripció d'una DACI pels qui participin en els procediments d'execució del PRTR, la comunicació al superior jeràrquic de l'existència de qualsevol conflicte d'interessos potencial i l'adopció per aquest de la decisió que, en cada cas, correspongui.

4. ESTRUCTURA ORGANITZATIVA

Per garantir l'aplicació adequada d'aquest Pla es crea l'òrgan següent:

COMISSIÓ ANTIFRAU DE L'AJUNTAMENT

COMPOSICIÓ

- Secretaria: Tresorer municipal.
- Tresorer/a: Tresorer municipal.
- Un representant del Servei Jurídic de l'Entitat Local: El secretari-interventor,
- Responsables dels programes del PRTR, etc : El regidor d'hisenda.

FUNCIONS

- Formalitzar i/o informar sobre les propostes d'actualització del Pla.
- Impulsar, coordinar i fer materialment els tallers d'autoavaluació.
- Promoure l'execució de les mesures previstes al Pla.
- Identificar mesures correctives a aplicar i valorar-ne el grau d'urgència.
- Implantar i desenvolupar processos de gestió d'informació (reclamacions, canals de denúncies, etc.)
- Traslladar informació a òrgans superiors esmentats anteriorment.

Com a òrgan de seguiment i garantia del compliment d'aquest Pla les seves funcions són les següents:

- Realització de l'autoavaluació
- Si escau, elaboració del pla de formació.
- Elevació al Ple de la declaració institucional i publicació a la web.
- Recepció i estudi de les possibles denúncies rebudes.
- Elevació de les mateixes al superior jeràrquic corresponent (l'Alcalde).
- Adopció de les mesures de correcció i, si escau, persecució.
- Si escau, elaboració d'un manual de procediments.
- Altres.

5. PROCEDIMENT PER AL TRACTAMENT DEL POSSIBLE CONFLICTE D'INTERÈS (ANNEX 2).

S'ha definit un procediment per al tractament dels possibles conflictes d'interès, basant-se en la definició de conflicte d'interès de l'article 61 del Reglament (UE, Euratom)

2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018 , sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió.

Aquest procediment serà completat amb els pronunciaments i guies que sobre això adopti la Comissió Europea.

6. MESURES ANTIFRAU EN TORN ALS QUATRE ELEMENTS CLAU DEL DENOMINAT «CICLE ANTIFRAU»: PREVENCIÓ, DETECCIÓ, CORRECCIÓ I PERSECUCIÓ.

En aquest document es defineixen les mesures contra el frau i la corrupció que l'entitat executora Ajuntament de Petra posarà en marxa, considerant-se efectives i proporcionades, tenint en compte els riscos que s'han detectat.

Cal destacar que l'existència d'una irregularitat no sempre implica la possible existència de frau; la concurrència d'intencionalitat és un element essencial en el frau, element que no cal que es doni perquè hi hagi irregularitat.

6.1. Prevenició.

Les actuacions en matèria de prevenició són les destinades a prevenir l'aparició del frau, la corrupció i els conflictes d'interessos i se'n configuren com un element fonamental. És una part clau del sistema, ja que evita que el conflicte d'interessos, el frau o la corrupció arribin a produir-se.

El sistema de prevenició de caràcter normatiu que estableix l'ordenament jurídic espanyol i comunitari s'ha complementat amb les mesures que s'indiquen a continuació, amb l'objectiu de protegir els interessos financers de la Unió en el marc de l'execució del PRTR:

A) S'ha emès una Declaració institucional davant del frau i un Codi de Conducta (Annex 1 i Annex 3, respectivament), als quals se n'ha de donar la màxima difusió.

B) S'ha elaborat un document relatiu a la prevenició, la detecció i la gestió del possible conflicte d'interessos (Annex 2). S'hi dona informació al personal sobre les diferents modalitats de conflicte d'interessos, les maneres d'evitar-ho i la normativa vigent en relació amb aquesta matèria i es recull el procediment a seguir en cas que es detecti un possible conflicte d'interessos.

C) S'ha creat un òrgan (Comitè antifrau) al qual se li assignen les funcions que es deriven de l'elaboració, aplicació i seguiment del Pla Antifrau i de les mesures contingudes, encarregada de realitzar l'avaluació de frau, examinar les denúncies que li poguessin arribar, avaluar situacions que puguin ser constitutives de frau o corrupció i, si escau, comunicar-les a les entitats que correspongui, així com proposar mesures correctores.

D) S'ha informat el personal de l'organització de l'existència del canal de denúncies habilitat per l'SNCA (Infofrau) per a la comunicació d'informació sobre fraus o irregularitats que afectin fons europeus, que disposa d'un apartat específic relatiu al MRR (El Mecanisme per a la Recuperació i la Resiliència), tenint en compte el que disposa la Comunicació 1/2017, de 6 d'abril, sobre la manera com poden procedir les persones que tinguin coneixement de fets que puguin ser constitutius de frau o

irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea ¹.

Segons la citada comunicació, *qualsevol persona que tingui coneixement de fets que poguessin ser constitutius de frau o irregularitat en relació amb projectes o operacions finançats totalment o parcialment amb càrrec a fons procedents de la Unió Europea podrà posar aquests fets en coneixement del Servei Nacional de Coordinació Antifrau per mitjans electrònics a través del canal habilitat a aquest efecte per aquest Servei a l'adreça web :*

<https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-ES/snca/Paginas/ComunicacionSNCA.aspx>

Així mateix, i sempre que excepcionalment no sigui possible la utilització dels mitjans electrònics esmentats, els fets es podran posar en coneixement del Servei Nacional de Coordinació Antifrau en suport paper mitjançant l'enviament de la documentació en suport paper”.

E) Després de l'aprovació d'aquest Pla es realitzarà una avaluació inicial del risc de perjudici als interessos financers de la Unió, de la seva probabilitat de materialització i el seu eventual impacte en els processos clau de l'execució de les mesures gestionades al PRTR (Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència), que s'haurà de dur a terme durant l'exercici 2022.

L'avaluació i la revisió s'han de centrar a identificar les parts del procés més susceptibles de patir frau i controlar-les, sobre la base següent:

- I. Quantificació de la probabilitat i l'impacte del risc de frau específic (risc brut). El risc brut es refereix al nivell de risc abans de tenir en compte l'efecte dels controls existents o planejats, amb referència a un període temporal .
- II. Avaluació dels controls de mitigació actuals (ja existents) per atenuar el risc brut.
- III. Avaluació del risc net tenint en compte l'efecte dels controls actuals (ja existents) i la seva eficàcia. El risc net fa referència al nivell de risc després de tenir en compte l'efecte dels controls existents i la seva efectivitat, és a dir, la situació tal com és en el moment actual.
- IV. Definició de controls mitigants específics addicionals (mesures eficaces i proporcionades contra el frau) per atenuar el risc net.
- V. Avaluació del risc objectiu o residual després dels controls mitigants addicionals planejats. El risc objectiu o residual fa referència al nivell de risc després de tenir en compte els controls actuals i els planejats.

La revisió d'aquesta avaluació del risc, l'impacte i la probabilitat de risc de frau en els processos clau de l'execució del PRTR es revisarà anualment i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o en el personal.

¹ <https://www.igae.pap.hacienda.gob.es/sitios/igae/es-es/snca/Documents/ComunicacionSNCA06-04-2017Canaldenuncias.pdf>

6.2. Detecció.

A) Definició del sistema d'indicadors («banderes vermelles»)

Les banderes vermelles són senyals d'alarma, pistes o indicis de possible frau. L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per descartar o confirmar un frau potencial.

A l'Annex 4 es defineixen els senyals d'alerta o banderes vermelles, encara que no es tracta d'una relació exhaustiva i es podrà completar, si escau, incorporant-hi altres indicadors, adaptant-los en funció dels riscos específics que s'identifiquin a cada moment.

Aquests senyals d'alerta s'han de difondre entre les persones que participin a l'execució de fons del MRR (Mecanisme de Recuperació i Resiliència), com a elements que cal tenir especialment en compte en la gestió dels fons.

B) Bases de dades

En la mesura del possible i conforme al principi de proporcionalitat, es farà ús de bases de dades (Base Nacional de Dades de Subvencions, Registre Oficial de Licitadors i Empreses Classificades de l'Estat -ROLECE-, plataformes de contractació i altres) per a la detecció del frau.

6.3. Correcció.

La detecció de possible frau, o la seva sospita fundada, comportarà per part de la Comissió antifrau les actuacions següents:

- La suspensió immediata del procediment.
- La notificació de tal circumstància en el termini més breu possible a les autoritats interessades i als organismes implicats en la realització de les actuacions.
- La revisió de tots aquells projectes que hi hagin pogut estar exposats.
- L'avaluació de la incidència del frau i la seva qualificació com a sistèmic o puntual.
- La retirada dels projectes o la part dels projectes afectats pel frau i finançats o finançar pel MRR.

6.4. Persecució.

Com més aviat millor la Comissió antifrau procedirà a:

- I. Comunicar els fets produïts i les mesures adoptades a l'entitat decisora (o a l'entitat executora que li hagi encomanat l'execució de les actuacions, cas en què serà aquesta la que els comunicarà a l'entitat decisora), qui comunicarà l'assumpte a l'Autoritat Responsable, la qual podrà sol·licitar la informació addicional que consideri oportuna de cara al seu seguiment i comunicació a l'Autoritat de Control.
- II. Denunciar, si fos el cas, els fets punibles a les autoritats públiques competents (Servei Nacional de Coordinació Antifrau –SNCA-) i per a la seva valoració i eventual comunicació a l'Oficina Europea de Lluita contra el Fraude.
- III. Iniciar una informació reservada per depurar responsabilitats o incoar un expedient disciplinari.

- IV. Denunciar els fets davant de la fiscalia i els tribunals competents, en els casos oportuns.

7. SEGUIMENT I CONTROL PERIÒDIC DEL PLA

L'Ajuntament de Petra assumeix el compromís d'implantar, en un termini breu, un sistema d'informació adequat per facilitar el seguiment de les mesures del pla i també assumir les responsabilitats de prevenció, detecció i control dels actes contra la integritat, actes de frau o de corrupció.

Així mateix, s'habilitaran canals de comunicació interna i externa perquè el personal informi dels riscos percebuts en la gestió, així com de les activitats inadequades o dels casos d'infraccions.

A) SUPERVISIÓ

Es realitzarà un control anual per verificar el compliment de les regles del pla i els seus efectes pràctics i, en tot cas, quan s'hagi detectat algun cas de frau o hi hagi canvis significatius en els procediments o el personal.

El personal informarà el Comitè antifrau quan sorgeixin riscos elevats o nous que calgui prevenir.

B) REVISIÓ I ACTUALITZACIÓ DEL PLA

L'informe anual d'execució del pla, així com la presència d'incompliments o casos de frau o corrupció, indicaran la necessitat de la seva actualització, en funció del seguiment realitzat, i recomanarà la revisió sempre que sigui necessari, tenint en compte les avaluacions previstes a l'apartat anterior.

Savaluarà el compliment de les mesures del pla i es proposarà, si escau, la revisió i adaptació a la realitat de l'òrgan de control a través de millores que garanteixin la transparència i minimitzin els riscos.

ANNEX 1. DECLARACIÓ INSTITUCIONAL CONTRA EL FRAU.

L'Ajuntament de Petra té la condició d'Entitat Executora del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència segons el que disposa l'Ordre 1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del pla de Recuperació i Resiliència, a tant li correspon, en l'àmbit de les seves competències, l'execució de subprojectes de les reformes i les inversions incloses en el Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència.

El Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell de 12 de febrer del 2021, pel qual s'estableix el Mecanisme de Recuperació i Resiliència, assenyalava l'obligació que tenen els Estats membres d'aplicar mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió i per vetllar perquè la utilització dels fons en relació amb les mesures finançades pel Mecanisme de Recuperació i Resiliència s'ajusti al dret aplicable de la Unió i nacional, en particular pel que fa a la prevenció, detecció i correcció del frau, corrupció i conflictes d'interessos.

L'Alcalde vol manifestar el seu compromís amb els estàndards més alts en el compliment de les normes jurídiques i ètiques i la seva adhesió als principis d'integritat, objectivitat i honestedat més estrictes, de manera que la seva activitat sigui percebuda per tots els agents que es relacionen amb ella, com a oposada al frau i la corrupció en qualsevol de les seves formes.

El personal de l'Ajuntament de Petra, com a conjunt d'empleats públics, assumeix i comparteix aquest compromís, tenint entre altres deures els de vetllar pels interessos generals, amb subjecció, observança i compliment de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i actuar d'acord amb els principis següents: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i ambiental, i respecte a la igualtat entre dones i homes" (Reial Decret Legislatiu 5/2015, del 30 d'octubre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei Estatut Bàsic de l'Empleat Públic, article 52).

S'ha elaborat un Pla de mesures antifrau per posar en marxa mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau i la corrupció, basat en un plantejament proactiu, estructurat i específic per gestionar el risc de frau que doni garanties que la despesa en què es incorri, per actuacions del Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència, estigui lliure de conflicte d'interès, frau i corrupció. S'ha sortit de l'avaluació del risc de frau feta a aquest efecte. Addicionalment, es compta amb procediments per prevenir, detectar i denunciar situacions que poguessin constituir frau o corrupció, i per al seguiment de les mateixes.

L'objectiu d'aquesta política és promoure dins de l'organització una cultura que dessalti tota activitat fraudulenta i que en faciliti la prevenció i la detecció, promovent el desenvolupament de procediments efectius per a la gestió d'aquests supòsits.

En definitiva, aquest Ajuntament té una política de tolerància zero davant del frau i la corrupció i ha establert un sistema de control robust, dissenyat especialment per prevenir i detectar, en la mesura del possible, els actes de frau i corregir-ne l'impacte, en cas de produir-se.

Data i signatura

ANNEX 2. PROCEDIMENT PER AL TRACTAMENT DEL POSSIBLE CONFLICTE D'INTERESSOS.

El Reglament (UE) 2021/241 estableix l'obligació que tenen els Estats Membres d'aplicar mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió i per vetllar perquè la utilització dels fons en relació amb les mesures finançades pel MRR (Mecanisme de Recuperació i Resiliència) s'ajusti al dret aplicable de la Unió i nacional, en particular pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i el conflicte d'interessos.

Per la seva banda, l'Ordre HFP/1030/2021, en abordar a l'article 6 el Reforç de mecanismes per a la prevenció, detecció i correcció del frau, la corrupció i el conflicte d'interessos, estableix l'obligatorietat de disposar d'un procediment per abordar conflicte d'interessos i d'emplenar la Declaració d'Absència de Conflicte d'Interessos (DACI) en els procediments d'execució del PRTR.

En aplicació del que disposen les normes anteriors s'ha elaborat aquest document amb la finalitat de concretar les mesures que cal adoptar per evitar les situacions de conflicte d'interès, i per detectar-les i gestionar-les en cas que es produeixin.

A aquests efectes, el Reglament (UE, Euratom) 2018/1046 del Parlament Europeu i del Consell, de 18 de juliol de 2018, sobre les normes financeres aplicables al pressupost general de la Unió (d'ara endavant, Reglament Financer) ha reforçat les mesures de protecció dels interessos financers de la UE. Aquest reglament regula el conflicte d'interessos a l'article 61. No obstant això, aquest article no regula de manera exhaustiva el conflicte d'interessos i la manera com s'han de tractar, sinó que només fa referència a l'adopció mesures oportunes per evitar les situacions de conflicte d'interessos i fer-los front.

A la seva Comunicació 2021/C 121/01 la Comissió Europea aporta orientacions sobre com evitar i gestionar les situacions de conflicte d'interessos, d'acord amb el Reglament Financer. Aquesta Comunicació és la que s'ha pres com a referència per elaborar aquest document.

Possibles actors implicats en el conflicte d'interès seran:

- i. Els empleats públics que realitzen tasques de gestió, control i pagament i altres agents en què s'han delegat alguna/es d'aquesta funció.
- ii. Aquells beneficiaris privats, socis, contractistes i subcontractistes, les actuacions dels quals siguin finançades amb fons, que puguin actuar a favor dels seus interessos, però en contra dels interessos financers de la UE, en el marc d'un conflicte d'interessos.

Atenent la situació que motivaria el conflicte d'interessos, es pot distingir entre:

- i. **Conflicte d'interessos aparent:** es produeix quan els interessos privats d'un empleat públic o beneficiari són susceptibles de comprometre l'exercici objectiu de les seves funcions o obligacions, però finalment no hi ha un enllaç identificable i individual amb aspectes concrets de la conducta, el comportament o les relacions de la persona (o una repercussió en aquests aspectes).
- ii. **Conflicte d'interessos potencial:** sorgeix quan un empleat públic o beneficiari té interessos privats de tal naturalesa, que podrien ser susceptibles d'ocasionar un conflicte d'interessos, en cas que haguessin d'assumir determinades responsabilitats oficials en un futur.
- iii. **Conflicte d'interessos real:** implica un conflicte entre el deure públic i els interessos privats d'un empleat públic o en què l'empleat públic té interessos personals que poden influir de manera indeguda en l'exercici dels deures i les responsabilitats oficials. En el cas d'un beneficiari, implicaria un conflicte entre les obligacions concretes en sol·licitar l'ajut dels fons i els seus interessos privats, que poden influir de manera indeguda en el compliment de les obligacions esmentades.

PROCEDIMENT PER AL TRACTAMENT DEL POSSIBLE CONFLICTE D'INTERESSOS

A) PREVENCIÓ

Entre les mesures establertes per l'Entitat local per prevenir l'existència de conflictes d'interessos hi ha les següents:

1.- Comunicació i informació al personal sobre les diferents modalitats de conflicte d'interès i de les maneres d'evitar-ho.

2.- Emplenament d'una declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) als intervinents en els procediments corresponents, signada pel responsable de l'òrgan de contractació, el personal que redacti els documents de licitació, els experts que avaluin les corresponents ofertes, els membres dels comitès d'avaluació d'ofertes i altres òrgans col·legiats que poguessin intervenir en els procediments. En aquest darrer cas aquesta declaració es realitzarà a l'inici de la corresponent reunió -per tots els intervinents a la mateixa- i es reflectirà en l'acta. Si algun dels intervinents es negarà a signar, també es reflectirà a l'acta.

Aquest emplenament de la DACI s'estendrà també, a més dels beneficiaris de l'ajut corresponent, als contractistes, subcontractistes, etc.

El model de DACI que promou aquest Pla antifrau és recollit a l'Annex IV.A de l'Ordre HFP/1030/2021.

3.- Comprovació d'informació a través de bases de dades dels registres mercantils, bases de dades d'organismes nacionals i de la UE, expedients dels empleats (tenint en compte les normes de protecció de dades) o mitjançant la utilització d'eines de prospecció de dades («data mining») o de puntuació de riscos (ARACHNE).

4.- Aplicació estricta de la normativa interna (normativa estatal, autonòmica o local corresponent), en particular, l'article 53 del Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei del Estatut Bàsic de l'Empleat Públic relatiu als Principis ètics, l'article 23 de la Llei 40/2015, d'1 d'octubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a l'abstenció, i la Llei 19/2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

B) CORRECCIÓ

Com a mesures per abordar els possibles conflictes d'interessos detectats, es recullen les següents:

1. Comunicació de la situació que pot suposar l'existència d'un conflicte d'interès perquè el superior jeràrquic confirmi per escrit si considera que aquest existeix. Si així és, determinarà que la persona cessi tota activitat relacionada amb aquest assumpte i adoptarà qualsevol altra mesura addicional que correspongui de conformitat amb el dret aplicable.

Aquesta comunicació es pot adreçar directament al superior jeràrquic, a la Comissió Antifrau de l'Ajuntament o a la Bústia de suggeriments o denúncies.

2. Aplicació estricta de la normativa interna (estatal, autonòmica o local corresponent), en particular, del 24 de la Llei 40/2015, de 1 doctubre, de Règim Jurídic del Sector Públic, relatiu a la recusació, i la Llei 19 /2013, de 9 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

ANNEX 3. CODI DE CONDUCTA DELS EMPLEATS PÚBLICS.

Aquest Codi s'estableix d'acord amb el Reial decret legislatiu 5/2015, de 30 d'octubre, aprova el Text Refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat públic, que en el capítol VI assenyala els principis ètics, els deures i el codi de conducta que tenen observar de forma obligatòria els empleats públics.

CAPÍTOL VI. Deure dels empleats públics. Codi de Conducta

Article 52. Deures dels empleats públics. Codi de conducta

Els empleats públics han d'exercir amb diligència les tasques que tinguin assignades i vetllar pels interessos generals amb subjecció i observança de la Constitució i de la resta de l'ordenament jurídic, i han d'actuar segons els principis següents: objectivitat, integritat, neutralitat, responsabilitat, imparcialitat, confidencialitat, dedicació al servei públic, transparència, exemplaritat, austeritat, accessibilitat, eficàcia, honradesa, promoció de l'entorn cultural i mediambiental, i pel que fa a la igualtat entre dones i homes, que inspiren el Codi de conducta dels empleats públics configurat per els principis ètics i de conducta regulats als articles següents.

Els principis i les regles que estableix aquest capítol informen la interpretació i l'aplicació del règim disciplinari dels empleats públics.

Article 53. Principis ètics

1. Els empleats públics han de respectar la Constitució i la resta de normes que integren l'ordenament jurídic.
2. La seva actuació ha de perseguir la satisfacció dels interessos generals dels ciutadans i s'ha de fonamentar en consideracions objectives orientades cap a la imparcialitat i l'interès comú, al marge de qualsevol altre factor que expressi posicions personals, familiars, corporatives, clientelistes o qualssevol altres que puguin topar amb aquest principi.
3. Han d'ajustar la seva actuació als principis de lleialtat i bona fe amb l'Administració en la qual presten els seus serveis, i amb els seus superiors, companys, subordinats i amb els ciutadans.
4. La seva conducta s'ha de basar en el respecte dels drets fonamentals i les llibertats públiques, i han d'evitar tota actuació que pugui produir alguna discriminació per raó de naixement, origen racial o ètnic, gènere, sexe, orientació sexual, religió o conviccions, opinió, discapacitat, edat o qualsevol altra condició o circumstància personal o social.

5. Han d'abstenir en els assumptes en què tinguin un interès personal, així com de tota activitat privada o interès que pugui suposar un risc de plantejar conflictes d'interessos amb el seu lloc públic.

6. No han de contraure obligacions econòmiques ni intervenir en operacions financeres, obligacions patrimonials o negocis jurídics amb persones o entitats quan això pugui suposar un conflicte d'interessos amb les obligacions del seu lloc públic.

7. No han d'acceptar cap tracte de favor o situació que impliqui privilegi o avantatge injustificat, per part de persones físiques o entitats privades.

8. Han d'actuar d'acord amb els principis de eficàcia, economia i eficiència, i han de vigilar la consecució de l'interès general i el compliment dels objectius de l'organització.

9. No han d'influir en la gestió o resolució de tràmit o procediment administratiu sense causa justa i, en cap cas, quan això comporti un privilegi en benefici dels titulars dels càrrecs públics o el seu entorn familiar i social immediat o quan impliqui un menyscabament dels interessos de tercers.

10. Han de complir amb diligència les tasques que els corresponguin o se'ls encomanin i, si escau, han de resoldre dins de termini els procediments o expedients de la seva competència.

11. Han d'exercir les seves atribucions segons el principi de dedicació al servei públic i abstenir-se no només de conductes contràries a aquest principi, sinó també de qualssevol altres que comprometin la neutralitat en l'exercici dels serveis públics.

12. Han de guardar secret de les matèries classificades o altres la difusió de les quals estigui prohibida legalment, i mantenir la deguda discreció sobre els assumptes que coneguin per raó del seu càrrec, i no poden fer ús de la informació obtinguda per a benefici propi o de tercers, o en perjudici de l'interès públic.

Article 54. Principis de conducta

1. Han de tractar amb atenció i respecte els ciutadans, els seus superiors i la resta d'empleats públics.

2. L'exercici de les tasques corresponents al seu lloc de treball s'ha de fer de manera diligent, complint la jornada i l'horari establerts.

3. Han d'obeir les instruccions i ordres professionals dels superiors, llevat que constitueixin una infracció manifesta de l'ordenament jurídic, cas que les han de posar immediatament en coneixement dels òrgans d'inspecció que siguin procedents.

4. Han d'informar els ciutadans sobre les matèries o els assumptes que tinguin dret a conèixer, i facilitar l'exercici dels seus drets i el compliment de les obligacions.

5. Han d'administrar els recursos i béns públics amb austeritat, i no utilitzar-los en profit propi o de persones properes. Així mateix, tenen el deure de vetllar pel seu conservació.

6. S'ha de rebutjar qualsevol regal, favor o servei en condicions avantatjoses que vagi més enllà dels usos habituals, socials i de cortesia, sens perjudici del que estableixi el Codi Penal.

7. Han de garantir la constància i permanència dels documents per a la seva transmissió i entrega als posteriors responsables.

8. Han de mantenir actualitzada la seva formació i qualificació.

9. Han d'observar les normes sobre seguretat i salut laboral.

10. Han de posar en coneixement dels seus superiors o dels òrgans competents les propostes que considerin adequades per millorar el desenvolupament de les funcions de la unitat a què estiguin destinats. A aquests efectes es pot preveure la creació de la instància adequada competent per centralitzar la recepció de les propostes dels empleats públics o administrats que serveixin per millorar l'eficàcia al servei.

11. Han de garantir l'atenció al ciutadà en la llengua que sol·liciti sempre que sigui oficial al territori.

ANNEX 4. INDICADORS DE FRAU («BANDERES VERMELLES»).

Les banderes vermelles són senyals d'alarma, pistes o indicis d'un possible frau. L'existència d'una bandera vermella no implica necessàriament l'existència de frau, però indica que una determinada àrea d'activitat necessita atenció extra per descartar o confirmar un frau potencial.

No es tracta d'una relació exhaustiva, podent ser objecte d'ampliació.

A. Plecs rectors del procediment arreglats a favor d'un licitador

- S'ha presentat una única oferta o el nombre de licitadors és anormalment baix.
- Hi ha una similitud constatable entre els plecs del procediment de contractació i els serveis i/o productes del contractista adjudicatari.
- S'han rebut queixes en aquest sentit per part de licitadors.
- Els plecs del procediment de contractació inclouen prescripcions que disten de les aprovades en procediments previs similars.
- Els plecs incorporen clàusules inusuals o poc raonables.
- El poder adjudicador està definint una marca concreta en lloc d'un producte genèric.

B. Licitacions col·lusòries

- L'oferta guanyadora és excessivament alta en comparació dels costos previstos, amb les llistes de preus públiques, amb obres o serveis similars o mitjanes de la indústria o amb preus de referència del mercat.
- Totes les ofertes presentades inclouen preus elevats de manera continuada.
- Tots els preus de les ofertes baixen bruscament quan nous licitadors participen al procediment.
- Els adjudicataris es reparteixen/tornen per regió, tipus de treball, tipus obra, etc.
- L'adjudicatari subcontracta els licitadors perdedors.
- Hi ha patrons d'ofertes inusuals (per exemple, s'ofereix exactament el pressupost del contracte, els preus de les ofertes són massa alts, massa propers, etc.).

C. conflicte d'interessos

- Favoritisme inexplicable o inusual d'un contractista o un venedor en particular.
- Acceptació contínua de preus alts i treball de mala qualitat.
- No es presenta DACI pels funcionaris/empleats encarregats de la contractació o es fa de manera incompleta.
- El funcionari/empleat encarregat de la contractació no accepta un ascens que suposa abandonar els processos de contractació.
- Hi ha relació social més enllà del que és estrictament professional entre un funcionari/empleat que participa en el procés de contractació i un proveïdor de serveis o productes.

D. Manipulació de les ofertes presentades

- Queixes dels licitadors.
- Manca de control i inadequats procediments de licitació.
- Indicis de canvis a les ofertes després de la recepció.
- Ofertes excloses per errors.
- Licitador capacitat descartat per raons dubtoses.
- El procediment no es declara desert i es torna a convocar malgrat que es van rebre menys ofertes que el nombre mínim requerit.

E. Fraccionament de la despesa

- S'aprecien dues o més adquisicions amb objecte similar efectuades a favor d'un adjudicatari idèntic, amb l'única finalitat de no utilitzar procediments amb més garanties de concurrència.
- Separació injustificada de les compres, per exemple, contractes separats per a mà obra i materials, estant tots dos per sota dels llindars de la licitació oberta.
- Compres seqüencials just per sota de llindars d'obligació de publicitat de les licitacions.